

اقتصادس‌ر آمدهمیت ظرفیت دریایی بودن را تحلیل می کند

درس دریایی ماندن راز عمان بیاموزیم

دریا، اساس سیاست داخلی و خارجی عمان

سید نژاد - چندی پیش یک عکس توجه‌ام را به کشور عُمان جلب کرد؛ عکسی که در پشت صحنه دیدار وزیر امورخارجه ایران با همتای خودش در عُمان در رسانه‌ها نقش بسته بود؛ عکس یک لنج! از خودم پرسیدم چرا عکس لنج و کشتی صحنه گردان این دیدار مهم سیاسی شلده است؟ این چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟!.

وقتی به کشور عمان و سیاست‌های این کشور دریایی دقت کنیم، متوجه می‌شویم چیزی جز اهمیت دادن حکومت عُمان به دریا و اقتصاد دریایی‌اش نمی‌تواند باشد. عمان دریافته است که «اقتصاد دریا» و آن چه که دریا به عنوان یک موهبت الهی می‌تواند به این کشور کوچک بدهد، بسیار بزرگ است؛ این است که لنج و کشتی را صحنه نمایش دیپلماسی خود می‌کند.

نگاهی به پیشینه عمان

کشوری که ساکنانش هزاران سال است در مراسم رسمی خنجر بر کمر می‌بندند و آن را نشانه‌ی ایهت و مردانگی می‌دانند. کشوری کوچک با حدود ۲هزار کیلومتر خط ساحلی و مملو از گردشگرانی که دلار به عمان وارد می‌کنند.

عُمان از شرق به دریای عرب و از شمال به دریای عُمان منتهی می‌شود، از جنوب با یمن و از غرب با عربستان سعودی و امارت متحده عربی مرز زمینی و با ایران مرز دریایی دارد بخش کوچکی از عُمان در قسمت جنوبی تنگه هرمز قرار دارد که «مسندم» نام دارد و بخش دیگر آن «مدحا» که توسط امارات متحده عربی احاطه شده‌است.

تاریخ عُمان نشان می‌دهد که در دوران ساسانیان از سال‌های (۲۲۶ _ ۶۱۰م) مانند یمن تحت حاکمیت امپراتوری ساسانی بوده‌است.

پس از کش و قوس های فراوان در سال ۱۵۰۷ میلادی پرتغالی‌ها به عُمان حمله می‌کنند و بعد از شکستن مقاومت شدید، سرانجام عُمان را اشغال می‌کنند و به مدت یک قرن و نیم در آن‌جا می‌مانند. در سال ۱۸۴۰ میلادی «سعید بن سلطان» نماینده

شخصی خود -احمد بن نعمان الکعبی- را به عنوان اولین سفیر عرب به و سیله کشتی شخصی خود که به «سفینه سلطانه» معروف بود به نیویورک فرستاد. این کشتی اولین کشتی عربی بود که به نیویورک می‌رفت.

تاریخ گواهی می‌دهد که السید سعید بن سلطان عشق خاصی به دریا داشته است؛ به طوری که بن سلطان بیشتر اوقات زندگی‌اش را در دریا به‌سر بُرده است؛ به همین دلیل به او لقب «السیدالبحار» (آقای دریا) داده‌بودند. سعید بن سلطان بیشتر اوقات زندگی‌اش را در سفر و برفرار آب‌های دریا گذرانیده بود در سال ۱۸۵۶ میلادی در سفر از مسقط به زنگ‌بار در کشتی شخصی ویکتوریا در دریای سیشیل بود که فوت کرد.

پس از او در سال ۱۹۷۰ «سلطان قابوس بن سعید» زمامداری را بر عهده گرفت. قابوس کشور عمان را که در آغاز زمامداریش سخت عقب افتاده و منزوی

از دنیا بود، به سوی پیشرفت اقتصادی-سیاسی هدایت کرد. او با استفاده از منابع ارزی ناشی از درآمدهای نفتی و گردشگری، زیرساخت‌هایی را ایجاد کرد و مسکن و مدرسه و بندرگاه ساخت. سلطان قابوس در دوره سلطنت خود ارتباط مستقیمی با مردم داشت و تورهای دیدار با مردم را به راه انداخت. او در سیستم حکمرانی خود دیگران را نیز شرکت داد و از توصیه‌های دیگران بهره برد. به همین دلیل، در میان مردم و صاحب‌منصبان محبوب شد. همچنین سلطان قابوس از طریق کمک مالی به یونسکو در اوایل دهه ۱۹۹۰، جایزه سلطان قابوس برای حفظ محیط زیست را تأمین مالی کرد، تا بتواند کمک برجسته‌ای در مدیریت و حفظ محیط زیست داشته و نام و نشان سیاسی برای دیپلماسی برجسته در سطح منطقه و دنیا به دست آورد. این جایزه از سال ۱۹۹۱ هر دو سال یک بار اهدا می‌شود. عُمان در سال ۲۰۱۵ اصلی‌ترین مقصد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در منطقه خلیج فارس بود، به طوری که سر سرمایه‌گذاران ۱۹/۶ میلیارد دلار به عمان سرازیر کردند. قابوس از طرفداران فرهنگ و موسیقی است و اولین کسی است که دستور ایجاد خانه اپرا و

موسیقی در کشورهای حوزه خلیج فارس را صادر کرد. وی همچنین برای ترویج صنعت سینما دستور به ساخت سینماهای مدرن داده است. به طور کلی، توجه و تمرکز این سلطان، باعث شده است که چهره عمان به کشوری رو به جلو تبدیل شود که مسیر توسعه را به سرعت در حال طی کردن است. تمرکز بر دریا و اقتصاد دریا- به خصوص توجه به صنعت گردشگری- باعث شده که ارزها به سمت عمان سرازیر شده و این کشور را از کشوری فقیر به سمت کشوری ثروتمند به پیش براند.

توجه به دریا

می‌توان اساس سیاست داخلی و خارجی عمان را دریایی دانست. وسعت خاکی عمان کم است؛ اما وسعت دریاهایی که در اختیار دارد بسیار زیاد. این است که به هر شکل ممکن، تلاش دارد خود را دریایی نشان دهد تا کوچکی حد و مرز خاکی آن به چشم نیاید.

علاوه بر این، این کشور نیز دریافته است که در نهاد اقتصاد دریا، چنان امکانات و درآمذایی و اشتغال بالایی وجود دارد که در خشکی نصف آن هم ممکن نیست. از این رو ست که به جای عکس برج‌های بزرگ و سازه‌های متعددی که در هر کشوری هست، عکس یک «لنج» را پشت سر سیاست‌مداران و مهمانان خود می‌گذارد که دو چیز را نشان دهد: اول: به همه سیاست‌مداران، برنامه‌ریزان، تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران خود بگوید که

نگه‌شان همواره باید به سمت دریا باشد. دوم: با لنج، حس و حال قدمت، دیرینگی و فرهنگ سنتی و طبیعی خود را به همه گردش‌گران در ایران و جهان نشان می‌دهد و به جای ناوهای جنگی که هراس می‌زایند، لنج را نماد می‌کند که حس آمیخته سنت و تفریح و گردش به همراه می‌آورد. سوم: به دیگر کشورها نشان می‌دهد که عمان را باید با دید دریایی نگاه کنند و سرمایه‌گذاران خارجی را به وسعت دریا می‌آگاهاند نه به کوچکی مرزهای خشکی. این است که در سال ۲۰۱۵ مقصد اصلی سرمایه‌گذاران خارجی می‌شود و دریایی از دلار و یورو به آبادانی عمان می‌رساند.

درس آموزی از عمان

سلطان عمان می‌تواند معلم خوبی برای اهالی دریا باشد. کسی با حکمرانی در یک کشور کوچک اما با روح و آرمان‌های بزرگ، او اعتماد به نفسش را نه از تنگای خشکی، بلکه از بهنآوری دریا به دست آورد و اکنون هم کشوری رو به توسعه شتابنده دارد، هم در دیپلماسی، حرف‌ها برای گفتن دارد و شراکت و میانجی‌گری می‌کند. با این روند، عمان را باید غرق در آینده‌ای درخشان دید. آینده‌ای که به لطف سرمایه‌گذاری‌های ۲۰۱۵ و تداوم آن تا امروز، از این کشور، کشوری موثر در اقتصاد دریایی- به‌خصوص موفق در صنعت گردشگری دریایی- دانست. بی‌تردید در آینده بیشتر از این کشور و موفقیت‌های دریایش خواهیم شنید.

یکشنبه ۲۱ خرداد ۱۴۰۲ - سال هفتم - شماره ۱۶۵۶

اقتصاد دریا

بندر کنگ

بخش پایانی

بررسی تاثیر بازاریایی بر شکل‌گیری بندر تاریخی کنگ

سوده شهریاری نسب - هدف از انجام این پژوهش تعیین تاثیر عناصر آمیخته بازاریایی بر شکل‌گیری تصویر مقصد در شهر تاریخی کنگ است. نوشتار حاضر از حیث هدف، کاربردی و از حیث روش انجام آن در زمره پژوهش‌های توصیفی طبقه‌بندی می‌شود. جامعه آماری این تحقیق را بازدیدکنندگان (گردشگران) شهر تاریخی کنگ تشکیل می‌دهند. روش نمونه‌گیری تحقیق حاضر، غیر تصلافی از نوع در دسترس است و حجم نمونه با توجه به جدول مورگان ۴۸۳ نفر می‌باشد.

محصول گردشگری بر تصویر مقصد بندر تاریخی کنگ تاثیر گذار است. یکی از دلایل مهم مسافر به یک مقصد گردشگری تجربه محصول گردشگری می‌باشد، محصول گردشگری شهر تاریخی کنگ که شامل جاذبه‌ها، اقامت، حمل و نقل و زیر ساخت‌ها و غیره می‌باشد بر تصویری که از مقصد کنگ در ذهن گردشگران شکل می‌گیرد اثرگذار است و باعث می‌شود به واسطه محصول ارائه شده تصویر بهتری در ذهن گردشگران نقش ببندد.

مکان نیز بر تصویر مقصد کنگ تاثیر گذار می‌باشد. اکثر جاذب‌های گردشگری مسیرهای دسترسی مناسبی ندارند، اما بندر تاریخی کنگ با فاصله ۱۰ کیلومتری از فرودگاه بندر لنگه، جاده‌های زیبا و مناسب و همین‌طور مسیرهای دریایی از کیش و قشم این دسترسی را هموار ساخته است.

صنعت گردشگری به عنوان یک صنعت خدماتی در مقابل قیمت واکنش نشان خواهد داد و قیمت پایین خدمات، جزو عوامل تاثیر گذار است. این پژوهش نشان داد که قیمت بر شکل‌گیری تصویر مقصد بندر کنگ تاثیر گذار است. در این شهر خدمات با کیفیت با قیمت مناسب ارائه می‌گردد و قیمت حتی می‌تواند مالی نقش تبلیغاتی برای جذب گردشگران به شهر تاریخی کنگ را داشته باشد.

ترویج بر شکل‌گیری تصویر مقصد کنگ تاثیر گذار است. در بندر کنگ سالانه رویدادهای گردشگری برگزار می‌شود که ابزاری کارآمد و موثر برای جذب گردشگران به این شهر است و همچنین این شهر در نمایشگاه‌های مختلف و رویدادهایی که در ایران و بعضا در جهان برگزار می‌شود برای معرفی شهر شرکت می‌کند. تبلیغات مناسب نیز در آگاهی دادن به گردشگران در زمینه‌های آب و هوا از لحاظ خوراک و پوشاک، آداب و رسوم و حمل و نقل از نقشی اساسی برخوردار است.

در خصوص افراد نیز می‌توان گفت که بر شکل‌گیری تصویر مقصد کنگ تاثیر گذارند. یکی از ضروریات مهم برای گسترش رقابت‌پذیری در صنعت گردشگری تربیت نیروهای آموزش دیده و متخصصی در صنعت گردشگری است، که برنامه‌ریزان گردشگری شهر کنگ نیروهای خود را برای تعامل با گردشگران آموزش داده و افراد ماهر و متخصص را برای کار در زمینه گردشگری انتخاب کرده‌اند.

فرایندها نیز از دیگر عوامل تاثیر گذار بر شکل‌گیری تصویر مقصد بندر تاریخی کنگ هستند. اصلاح و بهبود فرایندهایی که به تسهیل امر گردشگری منجر می‌شود، لازم و ضروری است و بندر کنگ در این زمینه با باز خورد گرفتن از گردشگران مختلف سعی در بهبود روند این فرایندها دارد.

در نهایت از میان عوامل آمیخته بازاریابی شواهد فیزیکی نیز از عواملی است که بر شکل‌گیری تصویر مقصد تاثیر گذار است. پاکیزگی شهری، سرویس‌های عمومی، زیباسازی شهر از شروط مهم توسعه صنعت گردشگری هستند. در بندر کنگ پیوسته به پاکسازی معابر و ساحل پرداخته می‌شود تا حد امکان زیبایی بصری این اماکنی حفظ شود، همچنین نور پردازی‌های مناسب در شهر به ویژه در مراکز گردشگر پذیر باعث شده است که این عنصر نیز تصویر مثبتی بر شکل‌گیری تصویر شهر تاریخی بندر کنگ داشته باشد. با برنامه‌ریزی و بهبود عناصر آمیخته بازاریایی در بندر تاریخی کنگ می‌توان تاثیر مثبتی بر شکل‌گیری تصویر مقصد این شهر در ذهن گردشگران گذاشت. توجه به عناصر آمیخته بازاریایی سبب می‌گردد تا تصویر مقصد گردشگری کنگ و پتانسیل‌های گردشگری موجود در آن برای دیگران واضح گردد. در نهایت این مساله منجر به ارتقای وضعیت تصویر مقصد گردشگری شهر تاریخیکنگ خواهد شد.

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی سیستان و بلوچستان

قابلیت مَکَران جهت تبدیل به پایتخت گردشگری اقیانوس هند

سید مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان سیستان و بلوچستان با اشاره به قابلیت سواحل مکران جهت تبدیل به پایتخت گردشگری در منطقه اقیانوس هند، گفت: در این راستا یکی از اقدامات در حال انجام، تنوع بخشی به نوع محصولات توریستی ارائه شده به گردشگران کشورهای حاشیه اقیانوس هند و هماهنگی در این خصوص با دفاتر خدمات مسافرتی است. به گزارش اقتصادس‌رآمد، علیرضا جلازایی مانا اظهار داشت: سواحل مکران با قرارگیری در حاشیه اقیانوس هند و امکان ارتباط با کشورهای حاشیه اقیانوس هند با جمعیت ۲.۵ میلیارد نفر از ظرفیت فوق‌العاده‌ای برای جذب گردشگران این کشورها در زمینه تفریح دریایی و ساحلی برخوردار است.مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان سیستان و بلوچستان با اشاره به اینکه برنامه ریزی برای جذب بخشی از این جمعیت در دستور کار قرار گرفته است، اظهار داشت: به همین منظور در نظر داریم با برگزاری اجلاس وزرای گردشگری کشورهای اقیانوس هند در چابهار، زمینه ارتباط توریستی با این کشورها را بیش از پیش فراهم کنیم. وی در ادامه خاطر نشان ساخت: یکی از اقدامات در حال انجام، تنوع بخشی به نوع محصولات گردشگری ارائه شده به گردشگران کشورهای حاشیه اقیانوس هند و هماهنگی در این خصوص با دفاتر خدمات مسافرتی است.وی ادامه داد: در این راستا همگام با توسعه زیرساخت‌های اولیه گردشگری نظیر اقامتگاه، کلپ‌های تفریحات دریایی. و قصد داریم از تفریحات دیگری متناسب با فرهنگ منطقه نظیر برگزاری مسابقات رالی در سواحل مکران، شتر سواری در سواحل، بهره‌گیری از ظرفیت‌های شیلانی جهت رونق گشت‌های دریایی و توسعه انواع بازی‌ها و تفریحات دریایی استفاده کنیم.این مقام مسئول در استان سیستان و بلوچستان اذعان داشت: امیدواریم شرایطی فراهم شود تا سواحل مکران در آینده‌ای نه چندان دور به پایتخت گردشگری در منطقه اقیانوس هند تبدیل شود.وی خاطر نشان ساخت: با توجه به ظرفیت‌های گردشگری در حوزه تاریخی، طبیعی، سلامت، کویر و دریایی که در سیستان و بلوچستان وجود دارد، با برنامه‌ریزی‌های به عمل آمده فرصت‌های ویژه‌ای را برای تنوع بخشی به منابع درآمدی استان در نظر گرفته‌ایم که امیدواریم با تحقق آن شاهد افزایش تراز گردشگری و تولید ناخالص ملی باشیم.

معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور

هنر لنج سازی رشته‌ای جدید در صنایع دستی کشور

معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور از تصویب رشته لنج سازی در کمیته فنی این معاونت به عنوان رشته جدید صنایع دستی خبر داد و گفت: با این اقدام لنج سازان می‌توانند از مزایایی که وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای هنرمندان و صنعتگران دستی در راستای رونق کسب و کار قرار می‌دهد، بهره‌مند شوند. به گزارش اقتصادس‌رآمد، مریم جلالی به مانا اظهار داشت: لنج سازی یا هنر کلافی یکی از مهترین هنرهای بومیان ساحل نشین در منطقه ساحلی خلیج فارس و دریای عمان با قدمت تاریخی طولانی است که براساس گفته‌های پژوهشگران قدمت آن به قبل از اسلام مربوط می‌شود.معاون صنایع دستی کشور ادامه داد: این هنر هم‌اکنون نیز به عنوان یکی از اصلی‌ترین مشاغل بومی در مناطق خلیج فارس و دریای عمان محسوب می‌شود و از آنجا که ساخت آن توسط مواد کاملاً طبیعی و سازگار با محیط زیست صورت می‌گیرد از تمام شاخصه‌های مربوط به صنایع دستی برخوردار است.وی خاطر نشان ساخت: به منظور حمایت از این رشته مهم که نشان‌دهنده هویت ایرانیان در منطقه خلیج فارس است و جلوگیری از افول و نابودی این صنعت مهم دریایی، برنامه ایجاد رشته لنج‌سازی به عنوان رشته جدید صنایع دستی تهیه و در نهایت در کمیته فنی معاونت صنایع دستی به تصویب رسید.جلاللی با بیان اینکه با ورود تکنولوژی‌های جدید در صنعت شناور سازی و ورود موادی مانند فایبر گلاس ممکن است رغبت ساخت لنج برای فعالیت‌های دریانوردی کاهش یافته باشد، در نظر داریم ساخت لنج‌های تزئینی و ماکت جهت فروش به عنوان صنایع دستی که مطابق با اصول لنج‌سازی و با استفاده از مواد طبیعی ساخته شده باشند را نیز در حوزه رشته لنج سازی قرار دهیم. این مقام مسئول در وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اذعان داشت: لنج سازی تزئینی از جمله مشاغل بومی مناطق جنوبی کشور به ویژه بوشهر است که مورد استقبال علاقه‌مندان و گردشگران با به ویژه کشورهای حوزه خلیج فارس قرار دارد.به گفته معاون صنایع دستی کشور، با این اقدام لنج‌سازان می‌توانند از مزایایی که وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای هنرمندان و صنعتگران دستی در راستای رونق کسب و کار قرار می‌دهد، بهره‌مند شوند.

مدیر کل دفتر توسعه و مدیریت بنادر ماهیگیری سازمان شیلات

آغاز عملیات اجرایی طولانی‌ترین اسکله صیادی کشور در آبادان

مدیر کل دفتر توسعه و مدیریت بنادر ماهیگیری سازمان شیلات ایران از آغاز عملیات اجرایی طولانی‌ترین اسکله صیادی کشور در بندر ماهیگیری آبادان خبر داد.به گزارش اقتصادس‌رآمد، الیاس واحدی به مانا اظهار داشت: عملیات اجرایی طولانی‌ترین اسکله صیادی کشور در بندر ماهیگیری آبادان با مدیریت سازمان شیلات ایران آغاز شد.مدیر کل دفتر توسعه و مدیریت بنادر ماهیگیری سازمان شیلات ایران، ادامه داد: این پروژه که طی ۳۶ ماه اجرا خواهد ششد شامل احداث اسکله پهلوگیری به طول نزدیک به ۵۰۰ متر و لایروبی برای استفاده شناورهای صیادی است.به گفته این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران، در ساخت این اسکله از فناوری داخلی از جمله شمع‌های ساتر یفیوژ بتنی ساخت کارخانه‌های داخلی استفاده می‌شود.وی با اشاره به اهمیت بندر صیادی آبادان در جنوب کشور و نقش مهم آن در صنعت شیلات کشور، بیان داشت: امیدواریم با تکمیل این اسکله شاهد رونق بیش از پیش صیادی در بندر ماهیگیری آبادان باشیم.واحدی در ادامه گفته‌های خود با اشاره به اینکه اسکله‌های پارکینگ بندر صیادی آبادان به عنوان یکی از مطالبات جدی صیادان آبادانی و در راستای تأمین امنیت شناورهای صیادی و توسعه گردشگری احداث می‌شود، اذعان داشت: فاز یک این پروژه شامل اسکله و جایگاه تخلیه صید است که به وسعت یک هزار متر مربع ساخته شده و در حال ارائه خدمات به جامعه صیادی است. وی اهداف اجرای پروژه اسکله‌های پارکینگ صیادی در بندر آبادان را تأمین امنیت دریانوردی و توسعه گردشگری مطرح کرد و در خصوص جزئیات مشخصات فیزیکی طرح افزود: این پروژه شامل تهیه مصالح و اجرای اسکله‌های شمع و عرشه بتنی به طول حدود ۴۴۷ متر و عرض پنج متر و همچنین دو عدد پل دسترسی هر یک به طول حدود ۵۱ متر و به عرض پنج متر است.لازم به ذکر است، بندر صیادی آبادان در کرانه شرقی آبره اروندرود و روبه‌روی بازار مرکزی این شهر واقع شده است. حدود ۲۰۰ فروند شناور صیادی سنتی و فایبر گلاس در بندر آبادان فعال هستند و سالانه ۱۰ هزار تن ماهی و میگو توسط صیادان آبادانی در صیدگاه‌های شمال غرب خلیج فارس صید می‌شود.